

5. 6. 4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové vymezení předmětu

Moderní geografie je soubor vědních disciplín, studujících krajinou sféru a její vazbu na lidskou společnost v konkrétním prostředí a v daném čase. Úloha školního zeměpisu je nezastupitelná v objasňování složitých vazeb mezi přírodou a lidskou společností. Ve vyučovacím předmětu zeměpis si žáci osvojují určitý systém vybraných poznatků z různých geografických oborů. Výuka zeměpisu obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, sociálních, a do hospodářských podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a v dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k přírodnímu i společenskému prostředí.

Časové vymezení předmětu

Předmět zeměpis je v 6., 7., 8. a 9. ročníku vyučován s hodinovou dotací 2, 2, 1, 2.

třída	šestá	sedmá	osmá	devátá
dotace	2	2	1	2

Organizační vymezení předmětu

Ve výuce se využívají tyto formy a metody práce:

Formy

- individuální práce
- skupinová práce
- práce ve dvojicích
- exkurze (příležitostně)
- individualizovaná práce

Metody a postupy

- klasické výukové metody (slovní, názorně-demonstrační, dovednostně-praktické)
- aktivizující metody (diskuse, metody heuristické, metody situační, didaktické hry)
- komplexní výukové metody – na základě věku a vhodného tématu (projektová výuka, brainstorming, skupinová a kooperativní výuka, výuka podporovaná počítačem)

Možné evaluační nástroje

- pozorování žáka
- analýza písemných prací- testy, projekty
- autoevaluace žáka

Mezipředmětové vztahy

- *Fyzika*: geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemná souvislost a podmíněnost, velikost a pohyby Země atd.
- *Dějepis*: historický vývoj lidské společnosti a její vliv na utváření přírody
- *Matematika*: měření v terénu, práce s měřítkem mapy, statistika
- *Chemie*: složení a vlastnosti přírodních materiálů, hornin atd., souvislost např. s jejich výskytem
- *Přírodopis*: jednotlivé ekosystémy, jejich funkce a ochrana
- *Informatika*: nalezení a zpracování potřebných informací na počítači, využití internetu
- *Výtvarná výchova*: vytvoření přehledných a estetických nákresů a jejich využití k objasnění učiva
- *Český jazyk*: úroveň slovního a písemného vyjadřování
- *Cizí jazyky*: geografické místní názvy, vyhledávání informací na internetu
- *Občanská výchova*: lidská společnost a její fungování, politická geografie

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Vedeme žáky ke vzájemné spolupráci, respektu a pomoci při skupinové práci, práci na projektech

Výchova demokratického občana

Vedeme žáky k uvědomování si zákonitostí demokracie, prakticky ukazujeme rozdíly mezi fungováním demokratické a nedemokratické společnosti na různých světových politikách, současných i historických

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Upevňujeme vědomí sounáležitosti s Evropou i světem, podporujeme uvědomění si nezastupitelného místa naší republiky v utváření moderních evropských a světových dějin.

Multikulturní výchova

Učíme žáky vzájemné toleranci založené na informovanosti o jiných kulturách, zvycích a hodnotách, rozvíjíme v nich pozitivní postoj k rozmanitosti kultur a schopnost jejich poznáním obohatit sebe sama.

Environmentální výchova

Poukazujeme na nutnost ochrany životního prostředí, zachování přírodních entit, hledání alternativních zdrojů energie, minimalizování odpadu. Vedeme žáky k ekologickému chování, upozorňujeme na možné i aktuální následky nezodpovědného chování k životnímu prostředí.

Mediální výchova

Učíme žáky získávat, zpracovávat a vyhodnocovat informace z různých druhů médií-referáty, projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- při zpracování projektů žákům umožňujeme samostatně či ve spolupráci s ostatními kriticky vyhodnocovat a posuzovat věrohodnost informací z různých zdrojů
- při výuce polohopisu jednotlivých regionů vedeme žáky k plánování učení, které vede k osvojení a získání daných vědomostí

Kompetence k řešení problémů

- při vypracovávání jednotlivých úkolů, týkajících se např. konkrétního regionu, umožňujeme žákům používání různých postupů
- úkoly formulujeme a průběh hodiny vedeme tak, aby žáci docházeli k závěrům sami

Kompetence sociální a personální

- zadání a úkoly zadáváme diferencovaně s ohledem na individuální možnosti žáků. Při zpracování jednotlivých témat pověřujeme žáky různými úkoly, které jsou navzájem propojeny. Bez výstupu od spolužáků se nelze dostat k cíli. Žáky tak vedeme ke vzájemné spolupráci a přijetí zodpovědnosti za svoje výsledky
- oceňujeme pokroky žáků a jejich svědomitou práci oceňujeme známkami za práci v hodině. Důraz klademe na pozitivní motivaci a každému z žáků umožňujeme zažít pocit osobního úspěchu

V rámci předmětu zeměpis nabízíme žákům tyto soutěže a projekty:

- soutěže: Zeměpisná olympiáda, Astronomická olympiáda
- projekty: Katalog cestovní kanceláře, Den Evropy